

शुश्रूषामेवस्तौति सद्भिरित्यादिना ॥ ३ ॥ द्रव्यं मणिकां च नादिदीप्यते सूर्यसन्निकर्षेण अतएव संध्योः सूर्यरश्मयो द्रव्यप्रभाविच्छुरणाद्रक्तादृश्यं ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ तंत्राणिस एव शास्त्रांशोऽत्यर्थः ॥ ७ ॥
॥ ८ ॥ ९ ॥ पुत्रं पञ्चन्ये देवतां ॥ १० ॥ ऋद्धि मत्कृषिगोरक्ष्यादि ॥ ११ ॥ अजिह्वैर्देवहर्तृभिः अशक्तो धैर्वित्तशास्त्रको धर्तृभिः निर्मार्जनं भूमिशुद्ध्यादि ॥ १२ ॥ १३ ॥ तस्मादिति धर्मेण रक्षणीति पूज्यते

सद्भिस्तु सहसं सर्गः शोभते धर्मदर्शिभिः ॥ नित्यं सर्वास्वस्थ्या सुनासाद्भिरिति मे मतिः ॥ ३ ॥ यथोदयगिरौ द्रव्यं सन्निकर्षेण दीप्यते ॥ तथा सत्सन्निकर्षेण हीनवर्णोऽपि दीप्यते ॥ ४ ॥ यादृशेन हिवर्णेन भाव्यते शुक्लमंबरं ॥ तादृशं कुरुते रूपमेतदेव मवेहि मे ॥ ५ ॥ तस्माद्गुणेषु रज्येथामादोषेषु कदाचन ॥ अनित्यमिह मर्त्यानां जीवितं हि चलाचलं ॥ ६ ॥ सुखे वा यदि वा दुःखे वर्तमानो विचक्षणः ॥ यश्चिनोति शुभान्येव स तंत्राणीह पश्यति ॥ ७ ॥ धर्मादपेतं यत्कर्म यद्यपि स्यान्महाफलं ॥ न तत्सेवेतमेधावीनतद्धितमिहोच्यते ॥ ८ ॥ यो ह त्वागोसहस्राणि नृपो दद्यादरक्षितः ॥ स शब्दमात्रफलभाक् राजा भवति तत्स्करः ॥ ९ ॥ स्वयं भूरस्तजच्चाग्रे धातारं लोकसत्कृतं ॥ धातास्तजत्पुत्रमेकं लोकानां धारणे रतं ॥ १० ॥ तमर्चयित्वा वैश्यस्तु कुर्यादत्यर्थं नृद्विमत् ॥ रक्षितव्यं तुराजन्यैरुपयोज्यं द्विजातिभिः ॥ ११ ॥ अजिह्वैरशठक्रोधैर्हव्यकव्यप्रयोक्तृभिः ॥ शूद्रैर्निर्मार्जनं कार्यमेवं धर्मो न नश्यति ॥ १२ ॥ अप्रनष्टे ततो धर्मे भवंति सुखिताः प्रजाः ॥ सुखेन तासां राजेन्द्र मोदते दिवि देवताः ॥ १३ ॥ तस्माद्योरक्षति नृपः स धर्मेणेति पूज्यते ॥ अधीते चापियो विप्रो वैश्यो यश्चार्जने रतः ॥ १४ ॥ यश्च शुश्रूषते शूद्रः स ततं नियतेन्द्रियः ॥ अतो न्यथामनुष्येन्द्रस्वधर्मात्परिहीयते ॥ १५ ॥ प्राणसंतापनिर्दिष्टाः काकिण्योऽपि महाफलाः ॥ न्यायेनोपाजिता दत्ताः किमुतान्याः सहस्रशः ॥ १६ ॥ सत्कृत्य हि द्विजातिभ्यां यो ददाति नराधिपः ॥ यादृशं तादृशं नित्यमश्नाति फलमूर्जितं ॥ १७ ॥ अभिगम्य च तत्तुष्ट्या दत्तमादुरभिष्टुतं ॥ याचितेन तु यदत्तं तदाहुर्मध्यमं बुधाः ॥ १८ ॥ अवज्ञया दीयते यत्तथैवाश्रद्धया पिवा ॥ तमादुरधमं दानं मुनयः सत्यवादिनः ॥ १९ ॥ अतिक्रामेन्मज्जमानो विविधेन नरः सदा ॥ तथा प्रयत्नं कुर्वीत यथामुच्येत संश्रयात् ॥ २० ॥

ब्रतुष्टपत्वमात्रेणेत्यर्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥ प्राणसंतापपूर्वकमपि निर्दिष्टा दत्ताः काकिण्यो विंशतिवराटिकाः कपिजलाधिकरणन्यायेन बहुत्वं त्रित्वेऽप्यवसन्नं तिलोपिकाकिण्यइत्यर्थः ॥ १६ ॥ यादृशं तादृशं सश्रद्धमश्रद्धवा यो नित्यं ददाति तथा च श्रुतिः श्रद्धया देयं अश्रद्धया देयं श्रियो देयं त्रियो देयं संविदा देयमिति ॥ १७ ॥ तत्तुष्ट्या पात्रतुष्ट्यर्थं अभिष्टुतं सर्वतः प्रशस्तं ॥ १८ ॥ तं धर्मं दानं दानात्मकं ॥ १९ ॥ अतिक्रामेन्मज्जमानो विविधेन उपायेन संश्रयाद्ब्रह्मपाशात् ॥ २० ॥